

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.002.02.2015
P/15/048

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/048 – Agrochemiczna obsługa rolnictwa
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontroler	Artur Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91291 z dnia 6 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Warszawie, ul. Stanisława Żółkiewskiego 17, 05-075 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zofia Sętkas, Dyrektor Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Warszawie² zadań związanych z agrochemiczną obsługą rolnictwa określonych w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu³.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2011–2014, Okręgowa Stacja:

- prawidłowo realizowała zadania określone ustawą,
- terminowo, w uzgodnieniu z rolnikami, wykonywała analizy gleb,
- współpracowała z instytutami badawczymi, organizacjami rolniczymi, instytucjami publiczno-administracyjnymi funkcjonującymi w obszarze rolnictwa,
- racjonalnie wydatkowała środki na realizację zadań z zakresu agrochemicznej obsługi rolnictwa.

1. Zgodność realizacji zadań z ustawą o nawozach i nawożeniu

Opis stanu
faktycznego

Okręgowa Stacja realizowała zadania określone w art. 28 ust. 1 ustawy, tj.:

- wykonywała analizy gleb, roślin i płodów rolnych oraz badania jakości nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, a także prowadziła doradztwo w sprawach nawożenia,
- wykonywała ekspertyzy i wydawała opinie o zasobności gleb, składzie chemicznym nawozów i roślin,
- tworzyła i prowadziła bazy danych dotyczących zasobności gleb w azot i fosfor oraz zanieczyszczeń wód azotanami w profilu glebowym do 90 cm od powierzchni gruntu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Zwana dalej „Okręgową Stacją” lub „OSChR”.

³ Dz. U. Nr 147, poz. 1033 ze zm., zwana dalej „ustawą”.

W latach 2011–2014 OSChR zrealizowała łącznie 51.424 zadania⁴, z których:

- 17.196 dotyczyło badań gleby dla potrzeb doradztwa rolniczego (odpowiednio 3.898 w 2011 r., 4.420 w 2012 r., 4.577 w 2013 r. i 4.301 w 2014 r.),
- 2.499 – opracowania zalecanej dawki CaO (641, 610, 560 i 688),
- 7.370 – badań gleb i podłoży ogrodniczych (1.837, 1856, 1677 i 2000),
- 1.968 – badań gleby na zawartość mikroelementów (545, 483, 437 i 503),
- 497 – badań gleby na zawartość azotu mineralnego (192, 166, 73 i 66),
- 380 – badań jakości nawozów mineralnych, wapniowych, organicznych, obornika i gnojowicy (80, 76, 99 i 106),
- 1.117 – opinii o planach nawożenia (234, 252, 285 i 346),
- 1.348 – sporządzenia planów nawożenia (482, 258, 260 i 348),
- 17.344 – bezpłatnych szkoleń i instruktaży,
- 1.705 – pozostałych badań (m.in.: zawartości makro i mikroelementów w materiale roślinnym, zawartości azotanów w roślinach, ścieków i osadów ściekowych, zawartości metali ciężkich w glebie i w roślinach, analizy pasz gospodarczych).

W związku z realizacją powyższych zadań Okręgowa Stacja uzyskała dochody odpowiednio w kwotach: 1.014,3 tys. zł, 799,8 tys. zł, 750,9 tys. zł, 770,5 tys. zł. Wyższe dochody osiągnięte w 2011 r. pochodziły z grantu naukowego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu na kwotę 200 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 57, 59)

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy OSChR za wykonywanie zleconych zadań pobierała opłaty stanowiące dochód budżetu państwa. Stawki oraz sposób uiszczania opłat za zadania wykonywane przez Okręgową Stację były zgodne z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 stycznia 2008 r. *w sprawie wysokości i sposobu uiszczania opłat za zadania wykonywane przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze*⁵ oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 grudnia 2007 r. *w sprawie wysokości opłaty za wydanie opinii o planie nawożenia oraz sposobu jej uiszczania*⁶.

(dowód: akta kontroli str. 70, 88-92, 521-686)

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 6 ustawy OSChR utworzyła i prowadziła bazę danych dotyczących zasobności gleb w azot i fosfor oraz zanieczyszczenia azotanami wód w profilu glebowym do 90 cm od powierzchni gruntu. Na terenie działania Okręgowej Stacji rozmieszczono:

- 482 punkty pomiarowe azotu mineralnego i fosforu w glebie, z tego na gruntach ornych – 388 i na użytkach zielonych – 94,
- 161 punktów pomiarowych wody, w tym na gruntach ornych – 128 i na użytkach zielonych – 33.

Monitoring prowadzony był przy zastosowaniu programu MonitAzot. Okręgowa Stacja przekazywała dane monitoringowe za dany rok kalendarzowy, wraz ze sprawozdaniem rocznym, do Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej (zwanej dalej Stacją) do końca lutego roku następnego.

(dowód: akta kontroli str. 152-155)

⁴ W 2011 r. – 12.365 zadań, w 2012 r. – 12.893 zadania, w 2013 r. – 13.088 zadania, w 2014 r. – 13.078 zadania.

⁵ Dz. U. Nr 29, poz. 174 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 233, poz. 1716 ze zm.

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy OSChR wykonywała inne zadania powierzone przez Stację, tj.:

- prowadzenie testów glebowych metodą Mehlich III,
- oznaczanie pH na potrzeby wyznaczenia obszarów z ograniczeniami naturalnymi. Pierwszy etap zadania (do końca września 2014 r.) obejmował pobranie 4.947 próbek, w kolejnym etapie zaplanowano pobranie 13.169 próbek.

(dowód: akta kontroli str. 185-198)

Okręgowa Stacja przekazywała do Stacji sprawozdania finansowe i rzeczowe (miesięczne, półroczne i roczne) ze swojej działalności zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej nr 6/2010 z dnia 24 września 2010 r. w sprawie sporządzania sprawozdań z wykonania zadań rzeczowych przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze⁷.

(dowód: akta kontroli str. 60-67, 160, 740)

Dyrektor OSChR określił terminy realizacji zadań w Instrukcji nr IO 01/PO 05ed.7 z dnia 5 czerwca 2014 r. Okręgowa Stacja realizowała zadania w terminach określonych w instrukcji. Maksymalny termin od daty dostarczenia próbek i uiszczenia opłaty określony na dwa miesiące dotyczył badań gleb mineralnych (makro i mikroelementy). Najkrótsze terminy realizacji zleceń dotyczyły gleb organicznych i podłoża organicznego wyniosły od jednego do 7 dni. W formularzu zlecenia, podpisywanym przez OSChR i zlecniodawcę, określano datę jego realizacji. Średni czas od otrzymania próbki do badań i uiszczenia opłaty do przekazania sprawozdania z badań wyniósł od trzech dni do trzech tygodni.

(dowód: akta kontroli str. 156-159)

W badanym okresie Stacja przeprowadziła w OSChR jedną kontrolę w zakresie agrochemicznej obsługi rolnictwa i działalności laboratoryjnej – nie sformułowano uwag. W wyniku przeprowadzonych w Okręgowej Stacji dwóch kontroli zewnętrznych⁸ nie stwierdzono nieprawidłowości. Zlecniodawcy nie składali skarg na działalność OSChR.

(dowód: akta kontroli str. 160-161)

W corocznych planach kontroli zarządczej Stacja Okręgowa określała cele działalności. Były to: wykonanie planu zadań rzeczowych przyjętych na dany rok (m.in. wykonanie badań gleb dla potrzeb doradztwa rolniczego w ilości 30 tys. w 2011 r., i po 28 tys. w latach 2012–2014); prowadzenie baz danych do zadań monitoringowych; udział w badaniach biegłości laboratoriów; akredytacja poboru próbek; współpraca z instytucjami prowadzącym działalność na rzecz rolnictwa. W planach kontroli zarządczej nie określano natomiast celów w zakresie współpracy z rolnikami.

(dowód: akta kontroli str. 60-63, 349-365)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

⁷ Zmienione aneksem nr 1 z dnia 5 stycznia 2012 r. i nr 2 z dnia 15 października 2012 r.

⁸ Kontrola Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie z 2011 r. oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z 2012 r.

2. Współpraca OSChR z rolnikami, inspekcjami państwowymi, instytutami badawczymi i innymi instytucjami publicznymi

Opis stanu faktycznego

Terytorialny zasięg działania OSChR obejmował 221 gmin położonych na terenie czterech województw: mazowieckiego, łódzkiego, lubelskiego i warmińsko-mazurskiego, o łącznej powierzchni 1.216.059 ha. W każdym roku badanego okresu średnio 4.281 gospodarstw dysponujących użytkami rolnymi o powierzchni 54.382 ha korzystało z usług OSChR, z tego gospodarstwa o powierzchni do 5 ha stanowiły 41,6%, gospodarstwa od 5 do 20 ha – 41,4%, a gospodarstwa powyżej 20 ha – 17%.

(dowód: akta kontroli str. 27, 170-173)

Pracownicy OSChR prowadzili szkolenia terenowe i instruktaże w zakresie prawidłowego pobierania próbek glebowych i zasad racjonalnego nawożenia. Informacje o zakresie działania OSChR zamieszczane były w gminach, na tablicach ogłoszeń i u sołtysów. Informacje o Okręgowej Stacji dostępne były na stronach internetowych: www.schr.gov.pl, www.oschr-warszawa.pl. W badanym okresie przeprowadzono łącznie 17.283 szkolenia i instruktaże. Dla popularyzacji wiedzy o działalności OSChR zakupiono domenę internetową, wydrukowano osiem wzorów ulotek w łącznym nakładzie 5,8 tys. sztuk, zamówiono plakaty o tematyce rolniczej – 500 szt. i ogrodniczej – 300 szt., zakupiono 6,4 tys. wizytówek dla pracowników terenowych.

(dowód: akta kontroli str. 162 -163)

Okręgowa Stacja przeprowadziła badania gleb na zawartość makroelementów i pH: w 2011 r. w 3.880 gospodarstwach, w 2012 r. w 4.413, w 2013 r. w 4.552 i w 2014 r. w 4.280. Badaniami objęto odpowiednio następujące powierzchnie: 51.281 ha, 55.124 ha, 57.947 ha i 53.178 ha.

(dowód: akta kontroli str. 164)

System informatyczny o nazwie DTK, którym posługiwała się OSChR, nie pozwalał na określenie częstotliwości zlecania badań przez rolników.

Stacja nie szacowała, jaka liczba gospodarstw rolnych położonych w jej terytorialnym zasięgu działania powinna korzystać corocznie z badań zasobności gleb w składniki pokarmowe w celu określenia potrzeb nawożenia. Dyrektor OSChR wyjaśniła: *„Trudno jest oszacować realną liczbę gospodarstw rolnych, gdyż dane statystyczne GUS nie odzwierciedlają w pełni stanu faktycznego – duża część gospodarstw nie prowadzi intensywnej produkcji rolniczej lub nie jest ona głównym źródłem utrzymania. Zgodnie z kodeksem Dobrych Praktyk Rolniczych, badanie gleb w celu określenia potrzeb nawozowych należy wykonywać nie rzadziej niż raz na 4 lata. Rolnicy z reguły stosują się do tych zaleceń i nie sprawdzają corocznie zasobności gleb w składniki pokarmowe. Cykliczne badania poszczególnych gospodarstw uniemożliwiają dokonanie przedmiotowych oszacowań.”*

Strategia Okręgowej Stacji nawiązywania współpracy z rolnikami polegała na podziale terenu działania OSChR na 11 rejonów i przydzieleniu ich obsługi stałym pracownikom terenowym. Okręgowa Stacja prowadziła działalność doradczą w stosunku do gospodarstw, które wyrażały zainteresowanie współpracą i chciały korzystać z jej usług.

Według oceny pracowników terenowych Okręgowej Stacji, około 80% gospodarstw badało glebę raz na 4 lata, 20% częściej niż raz na 4 lata, przy czym w 15% przypadków z powodu powiększenia gospodarstwa i w 5% ze względu na stosowanie nawożenia precyzyjnego lub uczestnictwo w programach rolnośrodowiskowych.

(dowód: akta kontroli str. 170-172, 200, 297, 368-369)

Według wyjaśnień Dyrektora Okręgowej Stacji: zasięg działalności OSChR, pomimo że nie pokrywa się z granicami administracyjnymi województwa, nie ma znaczenia dla dostępności świadczonych usług, zwłaszcza że każdy rolnik może zlecać wykonanie badań w dowolnie wybranej okręgowej stacji.

Po zakończeniu roku kalendarzowego, w celu opracowania spójnych danych statystycznych w układzie wojewódzkim, stacje okręgowe wzajemnie przekazywały zestawienia wyników z badań dotyczących gospodarstw położonych poza ich terytorialnym zasięgiem działania.

(dowód: akta kontroli str. 172-173)

Okręgowa Stacja nie otrzymała od Stacji uwag dotyczących jej działalności, które mogły być zgłoszone przez zakładkę OPINIE na stronie internetowej Stacji.

(dowód: akta kontroli str. 160-161)

Okręgowa Stacja współpracowała z instytucjami publicznymi i inspekcjami działającymi w obszarze rolnictwa, w następującym zakresie:

- z Wojewódzkim Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Warszawie – kontrola jakości nawozów wprowadzanych do obrotu,
- z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Warszawie – wykonywanie badań i przekazywanie wyników zasobności gleb z terenu województwa mazowieckiego,
- z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie – wymiana informacji o wynikach kontroli jakości nawozów przez przekazywanie sprawozdań z badań w celu umożliwienia dokonania oceny zgodności i podjęcia działań inspekcyjnych. Ponadto na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Stacją a Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie produkcji integrowanej – Stacja przekazywała wyniki badań płodów rolnych w zakresie przekroczenia poziomu zawartości metali ciężkich,
- z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Warszawie – przekazywanie wyników badań gleb dotyczących Obszarów Szczególnie Narażonych,
- z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach – realizacja tematów badawczych i wdrożeniowych w zakresie doskonalenia programów MonitAzot, PlanoRS, NawSad, Macrobil,
- z Instytutem Ochrony Roślin PIB w Poznaniu – współpraca przy badaniach płodów rolnych eksportowanych do Federacji Rosyjskiej,
- z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie – wykonywanie badań gleb i roślin w ramach tematów badawczych,
- z gminami i starostwami – wykonywanie badań w ramach oceny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- z Mazowieckim Oddziałem Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wypożyczanie sprzętu do pobierania prób i badanie próbek z gospodarstw położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi.

Współpraca OSChR z Mazowiecką Izbą Rolniczą polegała na prowadzeniu wspólnej działalności informacyjnej na rzecz agrochemicznej obsługi rolnictwa w zakresie przekazywania materiałów instruktażowych, upowszechniania specjalistycznej prasy rolniczej. Okręgowa Stacja przekazywała Izbie informacje o stanie zakwaszenia gleb w województwie mazowieckim. Ponadto przedstawiciele OSChR uczestniczyli w konferencjach, a także posiedzeniach Walnego Zgromadzenia i Zarządu Izby.

(dowód: akta kontroli str. 199)

Z kolei współpraca OSChR z jednostkami doradztwa rolniczego polegała na prowadzeniu wspólnych szkoleń na terenie gmin w zakresie doradztwa nawozowego, udziale w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, przekazywaniu przez pracowników Ośrodka próbek do badań od rolników, pobieraniu próbek nawozów naturalnych na zlecenie laboratorium Oddziału Centrum Doradztwa Rolniczego w Radomiu, korzystaniu z opracowań OSChR dotyczących zasobności gleb.

(dowód: akta kontroli str. 199-202, 293-296)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Wydatkowanie środków na realizację zadań z zakresu agrochemicznej obsługi rolnictwa

Opis stanu
faktycznego

Regulamin udzielania zamówień publicznych w Okręgowej Stacji został określony zarządzeniami Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej⁹.

Wydatki podlegające zamówieniom publicznym zostały określone w planie zamówień publicznych OSChR na: 2011 r. w kwocie 490,5 tys. zł, 2012 r. – 448 tys. zł, 2013 r. – 492 tys. zł i na 2014 r. – 427 tys. zł. Zrealizowano wydatki w kwotach: 550,8 tys. zł w 2011 r., 891,5 tys. zł w 2012 r., 806,1 tys. zł w 2013 r., 569,4 tys. zł w 2014 r.

W badanym okresie zostały przeprowadzone dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁰. Postępowania dotyczyły: budowy przyłącza wodociągowego do budynku OSChR w 2011 r. o wartości zamówienia na kwotę 66,1 tys. zł i wartości według umowy 66 tys. zł brutto, termomodernizacji budynku OSChR w 2013 r. o wartości zamówienia na kwotę 76 tys. zł i wartości według umowy 75,6 tys. zł brutto. W przedmiotowych postępowaniach nieprawidłowości nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 203-292)

⁹ Zarządzenie Nr 11/2006 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie, zmienione zarządzeniem Nr 8/2014 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie.

¹⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

Możliwości badawcze OSChR dotyczące badań podstawowych gleby (oznaczanie makroelementów i pH) oszacowano na 100 prób dziennie i 25 tys. prób rocznie. Potencjał badawczy laboratorium wykorzystano optymalnie. W okresach największego zapotrzebowania na badania (wczesna wiosna i jesień) OSChR wykonywała 126 prób dziennie, a w pozostałym okresie – 25. W celu przygotowania się do pracy w okresach największego zapotrzebowania na badania, dostosowano plany urlopów wypoczynkowych oraz dokonano wcześniejszych przeglądów aparatury pomiarowej. Przedłużono dzienny czas pracy, zwiększono obsadę na stanowiskach badania gleby.

(dowód: akta kontroli str. 298-302)

Plany dochodów i wydatków opracowano na podstawie zarządzenia nr 7/2010 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji tworzenia oraz dokonywania zmian planu finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 303, 306-316, 414-520)

Zrealizowane w poszczególnych latach dochody wyniosły: 1.069,2 tys. zł (163% planu po zmianach), 835,5 tys. zł (126%), 788,9 tys. zł (112,7%), 812,3 tys. zł (116%). Zrealizowane dochody w około 95% pochodziły z wykonania zadań związanych z agrochemiczną obsługą rolnictwa, w których udział dochodów z badań gleb dla potrzeb doradztwa rolniczego stanowił 30%, a z tytułu badań gleb i podłoży ogrodnich oraz gleby i roślin na zawartość metali ciężkich stanowił od 17% do 10,2%. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy stanowiły od 4,3% do 5,2% ogółu dochodów. Od 2012 r. uzyskiwane dochody z tytułu najmu i dzierżawy były niższe od planowanych z powodu wypowiedzenia umowy przez najemcę w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 57-58, 60, 314)

Zrealizowane w poszczególnych latach wydatki wyniosły: 3.029,8 tys. zł, 3.289,4 tys. zł, 3.332,1 tys. zł, 3.568,2 tys. zł i zostały wykonane na poziomie 99,9% wielkości ujętych w planie po zmianach. Były to głównie (ponad 80%) wydatki dotyczące kosztów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, kosztów podróży służbowych, podatku od nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 307-316, 414-520)

Wydatki majątkowe poniesione zostały w kwotach zaplanowanych, w 2011 r. – 70 tys. zł na budowę przyłącza wodociągowego do budynku OSChR, w 2012 r. – 106,2 tys. zł na zakup samochodu osobowego i wyposażenie laboratorium, w 2013 r. – 77,3 tys. zł na termomodernizację budynku OSChR. W 2014 r. nie planowano i nie poniesiono wydatków majątkowych.

(dowód: akta kontroli str. 313)

Dział laboratoryjny OSChR pracował w systemie zarządzania zgodnym z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2005 i posiadał akredytację PCA. Odczynniki i inne materiały do badań zamawiano na podstawie przewidywanego zakresu badań oraz w miarę ich zużycia. Posiadano procedurę przedłużania terminu przydatności odczynników po sprawdzeniu, że nie zmieniły swoich właściwości. W przypadku przeterminowania kierowano je do utylizacji. Ostatnią utylizację wykonano w 2007 r.

(dowód: akta kontroli str. 347-348)

Należności OSChR według stanu na koniec poszczególnych lat wyniosły: 91,3 tys. zł w 2011 r., 90,4 tys. zł w 2012 r., 91,3 tys. zł w 2013 r. i 66,4 tys. zł w 2014 r. Były to należności niewymagalne.

Zobowiązania OSChR według stanu na koniec poszczególnych lat wyniosły: 165,1 tys. zł w 2011 r., 168 tys. zł w 2012 r., 172 tys. zł w 2013 r. i 170,2 tys. zł w 2014 r. Były to zobowiązania niewymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 312, 381-413)

Zatrudnienie w OSChR w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło: 37,25 w 2011 r., 38,74 w 2012 r., 38,77 w 2013 r. i 39,54 w 2014 r. W 2012 r. nastąpił wzrost zatrudnienia o jedną osobę w związku z uruchomieniem pracowni badań biologicznych.

Koszty wynagrodzeń ogółem w latach 2011–2014 wyniosły: 1.791,3 tys. zł, 1.756,1 tys. zł, 1.851,3 tys. zł i 1.838,7 tys. zł. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na etat wyniosło od 3,8 tys. zł do 3,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 318-319)

Okręgowa Stacja posiadała budynek o powierzchni użytkowej około 2.200 m² oraz działkę o powierzchni 5.160 m². Nieruchomości powyższe znajdowały się w trwałym zarządzie OSChR. W badanym okresie OSChR zawarła cztery umowy najmu i porozumienie ze Stacją w sprawie przekazania do użytkowania pomieszczeń biurowych i gospodarczych. Okręgowa Stacja prawidłowo gospodarowała nieruchomościami będącymi w jej posiadaniu.

(dowód: akta kontroli str. 321-346)

Stacja przeprowadziła w OSChR jedną kontrolę działalności finansowej. W wyniku kontroli stwierdzono brak prowadzenia kontroli wstępnej wydatków dotyczących delegacji służbowych, brak podpisu na dokumentach zakupu dokonanego w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte.

(dowód: akta kontroli str. 161, 161a, 303)

Przyjęty w OSChR model kontroli zarządczej opracowano z uwzględnieniem zadań i warunków jej działania¹¹. Zdefiniowane zostało środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontroli, informacja i komunikacja, monitorowanie i ocena. Kontrolę zarządczą realizowano w czterech obszarach: finansowym, merytorycznym, technicznym i zamówień publicznych. Ustalono procedury zarządzania ryzykiem¹², w tym dotyczące identyfikacji, analizy i oceny ryzyka.

Zasady gospodarki finansowej OSChR zostały określone w zarządzeniu nr 3/2011 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej¹³.

Wyniki monitorowania przez Dyrektora OSChR skuteczności poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej stanowiły podstawę informacji o stanie kontroli zarządczej.

(dowód: akta kontroli str. 125-130, 349-365)

¹¹ Zarządzenie Nr 2/2010 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie ustalenia zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie zmienione zarządzeniem Nr 2/2014 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 9 marca 2014 r. w sprawie ustalenia zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie.

¹² Zarządzenie Nr 2/2011 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie procedury zarządzania ryzykiem w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie.

¹³ Zarządzenie Nr 3/2011 Dyrektora Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad prowadzenia gospodarki finansowej w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie.

Okręgowa Stacja przestrzegała określonych przez Stację zasad dotyczących opracowania planu dochodów i wydatków oraz sprawozdawczości z ich realizacji a także przekazywania środków finansowych na działalność bieżącą. Sprawozdawczość finansowa prowadzona była na podstawie zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie zasad sprawozdawczości finansowej obowiązującej w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej i Okręgowych Stacjach Chemiczno-Rolniczych¹⁴.

W latach 2011–2014 OSChR sporządzała roczne sprawozdania:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),

a także sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Sprawozdania te zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazywały rzeczywisty obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

Podstawą sporządzenia sprawozdań była ewidencja księgowa prowadzona zgodnie z przyjętym systemem kontroli zarządczej w zakresie finansowym.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które pozwoliłyby na stwierdzenie, że księgi rachunkowe obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związane z nimi należności i zobowiązania prowadzone były nieprawidłowo.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, rzetelnie, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej¹⁵, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁶, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 372-520)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Wobec nie stwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

¹⁴ Zmienionego zarządzeniem nr 3/2014 Dyrektora Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie zasad sprawozdawczości finansowej obowiązującej w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej i Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.).

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

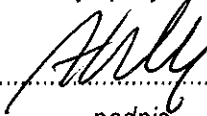
Uprzejmie proszę Panią Dyrektor o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania ustaleń kontroli.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

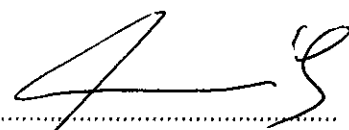
Warszawa, dnia 6 maja 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Kontroler
Artur Witek
Główny specjalista kp.

.....
podpis

Dyrektor
Waldemar Wojnicz

.....
podpis

¹⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

